

in qua erat Romanorum praesidium, & ad quam nisi per multos gradus ascendebatur.

72. Vers. 35. Et cum venisset ad gradus, scilicet arcis Ut pararetur a militibus per eorum manus propter vim populi. Syriac. Propter impulsu. Arabic. Violentiam, qua omnes insurgebant in Paulum, ut eum possent percutere, ac conterere.

73. Vers. 36. Et clamabant; tolle eum. Syriac. Vociferabatur, quod dicit voces incompuestas. Arabic. Exterpa eum, tanto odio exacerbabantur in Paulum ut interficendo ejus viscera velleat extrahere, & datum est pro magna gloria, ut in paulo representaretur, quaedam Christi patientis effigies, eodem enim verbo, quo Judaei poscebant Christum ad mortem Joan. 19. n. 15. eodem verbo clamant, & expolcunt Paulum ad mortem, Tolle eum.

74. Vers. 37. Si licet mihi loquar ad te. Syriac. Si permiseris mihi, humiliter, ac cum reverentia Paulus postulat loquendi licentiam cui ait Tribunus Græcè nosti. Arabic. Nosti loqui linguam Græcam, ac si dicat Tribunus, Vestram linguam Hebraicam vel Syriacam ego non intelligo, & quamvis Romanus bene percipit linguam Græcam, quæ tunc erat valde communis, ut modo est Hispanica.

75. Vers. 38. Nonne tu es Ægyptius, qui te fingens magnum Prophetam tumultum concitasti. d. Chrysof. Seditioem concitasti. Hun Ægyptiū explicabo quaestione sequenti.

76. Vers. 39. Ait, Paulus ego homo quidem Judeus è Tharso, ac proinde non sum ille Ægyptius seductor cum sim valde diversus genere, ac patria, de quo latius infra dicam q. 10.

77. Vers. 40. Et cum illi permisisset, scilicet, Cum Tribunus facultatem dedisset, Paulus stans in gradibus. Syriac. Stans super gradus, ut ita melius audiretur ab omnibus, quantum distat consilium dei à consilio hominum, illi arcem constituunt super gradus, ut ibi detenti non possent loqui, nec habere sermonem cum aliis, & deus, ipso gradus destinat, ut Paulus ex eis liberius loquatur, & ut melius audiat, quod homines faciunt ad impedimentum, Deus ordinabat ad obsequium.

QUÆSTIO IX.

Qualis esset iste Ægyptius, de quo Tribunus hic agit?

78. Quando Tribunus hæc dicebat agebatur, an. Christi. 68. Neronis 2. antea per triennium, scilicet anno Christi. 55. Claudii Imperatoris 13. insurrexit iste Impostor Ægyptius, de quo agit Eusebius lib. 2. cap. 21. ex Josepho, lib. 20. antiquitatum cap. 20. ubi eum hoc modo ita describit, Eodem tempore quidam ex Ægypto venit Jerusalem viam se esse profectum, & plebi suadens ut secunda se in montem Olivæ ascenderet, qui è regione urbis ad quintum abest stadium illic enim viros suos iussu cadere Jerusalemorum mœnia; ita ut per eorum ruinas aditus in urbem pateat, quo cognito Felix præses jubet milites arma sumere, stipatusque multis equitibus, ac peditibus erumpens, invadit urbem seductam ab Ægypto, quarum quadringentis occisus ducentos viros capit, Ægyptius ipse; uigna lapsus disparuit. Et cum ipse Ægyptius ex prælio, vivis evaserit, inde Tribuno venit in mentem, an D. Paulus esset ipse Ægyptius.

79. Dicitur Ægyptius, ut pote ex suo genere malus, & iniquarum artium impostor, unde proverbium est evulgatum, Nec sunt suspend. machina Ægypti.

pti. Ortum hoc ex quadam fabula, ut narrat Plautius in consulis. Quidam Ægyptius habuit quinquaginta filios, totidem filiabus fratris suis maritos dedit, at hi omnes præter unum à suis sponsis jugulati sunt.

Et ait Tribunus in textu, Quatuor millia, tot enim eduxerat secum ex Ægypto, sed turba latronum affluente, ac multiplicata ad triginta millia devenit, ut scribunt Josephus, & Eusebius & advertunt Glossa Beda, Hugo Carthus.

Sicariorum. Syriac. Sceleratorum. Lorinus ex Hebræo facientium mala. D. Chrysof. Oecumen. dicunt sic nominari à gladiis reconditis, quos gestabant Beda, & aliqui referunt, quod pro illo tempore extabant latrones, qui scias, id est breves gladios manu gestabant, & permixti populo occulte vulnerabant, mors manifestabatur, & percussor latebat. Oecumenius describit hos gladios incurvatos fuisse more Persarum.

Nota hic quod Paulus Christi patientis vestigia imitatur, nam Christus Dominus cum Barraba imponitur Joan. 18. n. 40. & Paulus cum impio, & iniquo impostore Ægyptio.

QUÆSTIO. X.

Quare Paulus se dicit natum in Tharso urbe celeberrima.

80. Ostendit Paulus, quod non sit ille Impostor Ægyptius cum non sit natus in Ægypto sed in Tharso. Civitas, nam datur alia Tharsus in Bithynia, & ait, quod patria sua Tharsus non sit Civitas ignota Syriac. Sed urbs celeberrima. Lyranus. Famosa, & inde sibi laudes colligit Paulus Lyræ quod ab urbe nobili, & grande Tharso sit natus; multum enim confert hominibus majestas patriæ & Civitatis.

Loquens Ifaias de Viro magno, & forti, ait Cujus ignis est in Sion, & caminus ejus in Jerusalem. cap. 31 n. 9. Quæ verba sic legunt Septuaginta Beatus, qui habet in Sion semen, & domiticos in Jerusalem Sion erat mons sanctus, & beatus, in quo erat Dei Templum, & qui in eo nati erant in tantum extollebantur, ut ab illo Beati dicerentur, & notandum quod pro igne in nostra vulgata, transferunt Septuaginta Semen, nam sicut ignis cuncta, ad quæ accedit, inflammat, & accendit sic semen, exortum ac illo sancto monte universa accendebat in amore, ac charitate. sic hunc ignem montis Sion interpretatur D. Gregor. homil. 21. in Ezechiel ait, Ex amore Domini in Sion ignis, & in Jerusalem caminus quia hic amoris ejus flammis aliquatenus ardemus. In sua lectione dicit Septuaginta: Beatus qui habet in Sion semen, & domiticos in Jerusalem. Sic nobilitantur à patrio solo, ut non tantum dicantur Beati, qui habent semen, & originem à monte Sion; sed etiam dicuntur Beati, qui habent domiticos, & consanguineos in Jerusalem Civitate Sancta.

81. Scribit Joannes Evangelista cap. 1. n. 19. Miserunt Judæi à Jerusalem Sacerdotes, & Levitas ad Joannem. Legati, & oratores dicuntur missi ad Præcursores non ex quocumque loco, sed è Jerusalemis à præstantissima Urbe, ut inde maxime, ipsi commendentur, ut Vici magni, magnique ponderis Cajetanus ait, Tanto insigniores, quanto à Jerusalem Civitate primaria mittuntur.

82. Non nego tamen, quod ex vili, & humili loco Vir magnus prodeat ut ait Seneca Epist. 69. Potest Seneca.

83. ex casa vili magnus exire, magnus ille Samuel reurum, ac morum præclarus Magister, de quo dicitur, 1. Reg. 3. n. 20. Cognovit universus Israel, quod fidelis esset Propheta Domini, & tamen erat ex Patria Romatha ad montem sita humili, ac parvo, & faxeo oppidulo, à quo vir tam magnus ortus est, ad quem alludens D. Gregor. Nazianzen. orat. 25. Parva, inquit, magni viri patria, quæ nec illi impedimento fuit; quominus Deo prius quam in lucem prodiret donaretur. Alludit ad nomen Samuelis; qui à Deo datus interpretatur.

QUÆSTIO XI.

Quare Paulus alligatus catenis tam pedibus, quam manibus predicat, & manu silentium indicat?

87. UT vidimus, alligatus erat Paulus duabus catenis tam manibus, quam pedibus, & adhuc ad prædicandum, ac docendum non desistit, sed ut melius ab omnibus audiat, ascendit ad superiorem gradum, etsi Paulus esset alligatus, Verbum Dei non ligatum erat, D. Chrysof. homil. 47. in Acta Apostol. ait, Quid huic spectaculo par videre? Paulum duabus catenis alligatum concionantem? Quomodo non turbatus est? quomodo non confusus est tantum populum exasperatum videns, astante præside? Vide tom. 2. in Evangelia cap. 4. quaestione 5. n. 26. 27. & 28.

88. Tamen in hac re magna insurgit difficultas: Paulus erat manibus ligatus, & tamen vers. 30. dicitur Annui manu ad plebem magno silentio facto. Si manus erant ligatæ, quomodo manus movet ad indicandum silentium, nec potest dici, quod Tribunus jussit catenas auferri, nec tam brevi spatio catenæ fuerunt impostæ, & statim ablatae. Proinde dico, quod divina virtute illæ catenæ fuerunt laxatæ, ut nullum obstaculum facerent ad debitas actiones in Paulo; nam cum ipse esset bonus odor Christi, ex ejus fragrantia, ac exhalatione omne impedimentum contrarium dissolutum, ac dissipatum est, ut Paulus debitum munus exqueretur, ac adimpleret.

89. Senex Abrahami firmiter credidit factæ sibi promissioni de filio futuro, quia ut ait noster Apostolus Rom. 4. n. 19. Non consideravit corpus suum mortuum, cum fere centum esset annorum. Optimo jure Apostolus dicit corpus ejus mortuum ad naturaliter generandum, ut ita indicet Isaac datum ei fuisse miraculosè; ut vero post natum Isaac & mortuam Saram ait Textus ex Genes. 25. n. 1. Abraham aliam duxit uxorem nomine Cethuram, quæ peperit ei Zaman, Antequam Isaac nasceretur jam corpus Abraham erat mortuum, & ex Dei virtute datur ei Isaac, & Sara, unde ei venit quod ex alia uxore habeat filios; Rationem nobis inculcat Origenes homil. 11. in Genes. & ait, Cethura, quam nunc Senex Abraham sortitur in matrimonium, interpretatur bonus odor, & ipse dicebat, sicut Paulus dixit; quia Christi bonus odor sumus. Ex bono Christi odore solvitur impedimentum naturæ in Abrahamo, & vinculum catenarum in Paulo.

CAPIT. XXII.

1. Vri fratres, & Patres, audite, quam ad vos nunc reddo rationem.

- 2. Cum audissent autem, quia Hebræa lingua loqueretur ad illos magis præstiterunt silentium.
3. Et dicit: Ego sum Vir Iudeus, natus in Tharso Cilicia, nutritus autem in ista Civitate secus pedes Gamaliel eruditus iuxta veritatem paternæ legis, amulator legis, sicut & vos omnes estis hodie.
4. Qui hanc viam persequutus sum usque ad mortem, alligans, & tradens in custodias viros, ac mulieres.
5. Sicut Princeps Sacerdotum mihi testimonium reddidit, & omnes majores natum, à quibus & epistolas accipiens, ad fratres Damascum pergebam, ut adducerem inde vincitos in Jerusalem, ut punirentur.
6. Factum est autem eunte me, & appropinquante Damasco media die, subito de Cælo circumfulsit me lux copiosa.
7. Et decidens in terram, audivi vocem dicentem mihi, Saule, Saule quid me persequeris?
8. Ego autem respondi, quis es Domine? Dixitque ad me, Ego sum Iesus Nazarenus, quem tu persequeris.
9. Et qui mecum erunt lumen quidem viderunt, vocem autem non audierunt ejus, qui loquebatur mecum.
10. Et dixi quid faciam Domine? Dominus autem dixit ad me: surge vade Damascum, & ibi dicetur de omnibus, quæ te oportet facere.
11. Et cum non viderem præ claritate luminis illius ad manum deductus à comitibus, veni Damascum.
12. Ananias autem quidam, vir secundum legem testimonium habens ab omnibus cobabitantibus Judæis.
13. Veniens ad me & astans dixit mihi: Saule frater respice, Et ego eadem hora respexi in eum.
14. Et ille dixit, Deus Patrum nostrorum præordinavit te, ut cognosceres voluntatem ejus, & videres justum, & audires vocem ex ore ejus.
15. Quia erit testis illius ad omnes homines eorum, quæ vidisti, & audisti.
16. Et nunc quid moraris: Exurge, & baptizare, & ablue peccata tua invocato nomine ipsius.
17. Factum est autem revertenti mihi in Jerusalem, & oranti in templo, seri me in stupore mentis.
18. Et videre illum dicentem mihi, Festina, & exi velociter ex Jerusalem; quoniam non recipiunt testimonium tuum de me.
19. Et ego dixi, Domine ipsi sciunt; quia ego eram concludens in carcerem, & cadens per Synagogas eos, qui credebant in te.
20. Et cum funderetur sanguis Stephani testis sui, ego astabam, & consentiebam, & custodiebam vestimenta interficientium illum.
21. Et dixit ad me; vade, quoniam ego in nationes longe mittam te.
22. Audiebant autem eum usque ad hoc verbum; & levaverunt vocem suam dicentes, Tolle de terra hujusmodi; non enim fas est eum vivere.
23. Vociferantibus autem eis, & projicientibus vestimenta sua, & pulverem jactantibus in ætherem.
24. Iussit Tribunus induci eum in castra, & flagellis cedi, & torqueri eum, ut sciret propter quam causam acclamarent ei.
25. Et cum astrinxisset eum loris, dicit astanti sibi Centurioni Paulus, Si hominem Romani